

“Vier op een rij”

project van de lokale bondgenoten-netwerken in Antwerpen

INSPIRATIEGIDS

‘Samenwerken loont’

‘Ambities van gezinnen waarmaken’

‘Het DNA van bondgenoten in de praktijk’

1. Het project in een notendop	3
Verhaal: <i>“Hoe alles voor Khatera op zijn plek valt”</i>	8
2. Van idee tot praktijk	9
Verhaal: <i>“Hoe Ahlam warmte en vertrouwen bracht”</i>	11
3. Resultaten en impact	12
Impact door de ogen van kinderen: van ervaring naar verbetering	12
Impact door de ogen van ouders: van ondersteuning naar versterking	13
Resultaten in beeld en cijfers	15
4. Inspirerende praktijken	19
Van doorverwijzen naar actief verbinden	19
Verbindende activiteiten doen ertoe	21
In elkaars keuken kijken	22
Studenten en gezinnen: een krachtige tandem	23
Impact samen in beeld brengen	24
De kracht van een mature samenwerking	25
Verhaal: <i>“Hoe Zeyneba op eigen benen gaat staan”</i>	26
5. Belangrijke inzichten	27
Stem van kinderen en ouders	27
Van projectwerking naar duurzame verankering	28
Verhaal: <i>“Lokale bondgenoten als voorbeeld van samenwerking”</i>	29
Ondersteunend beleid	30
Verhaal: <i>“Hoe Jaweed opnieuw zijn weg vond”</i>	32
6. Goede projecten bouw je niet alleen	33

In 2023 lanceert de Vlaams minister van Armoedebestrijding Benjamin Dalle een oproep om netwerken op te zetten met als doel het verminderen van de kinderarmoede op lokaal niveau. Kompanjon voelt zich meteen aangesproken want deze oproep ligt volledig in lijn met haar visie en missie: een kansrijke toekomst voor elk kind creëren. Dit is een grote ambitie en om deze duurzaam te realiseren heb je bondgenoten nodig. Dat is precies de kans die er lag via dit project. Kompanjon ging op zoek naar sterke en gedreven partners om gezinnen in Antwerpen te versterken door de juiste hulpverlening aan te bieden. Hierbij is écht en transparant samenwerken tussen bondgenoten nodig.

De keuze viel op vier Antwerpse wijken, waar veel kinderen leven in gezinnen met een laag inkomen. Vier organisaties scharen zich rond één doel: kinderen en gezinnen in kwetsbare posities meer onderwijs- en welzijnskansen bieden. In het project **Vier op een rij** werken **Kompanjon**, **Huis van het Kind Antwerpen (HvhK)**, **1 Gezin 1 Plan Groot Antwerpen (1G1P)** en **het Onderzoekscentrum (OC) Sociale Inclusie van de Karel de Grote Hogeschool (KdG)** nauw samen.

Ambitie benutten

In de Antwerpse wijken Luchtbal, Kiel, Deurne-Noord en Linkeroever leven er veel kinderen in gezinnen met een laag inkomen en grote kansarmoede; het gaat om 35% tot wel 65% van de kinderen in deze wijken (Opgroeien, 2023). Precies in die wijken is **Vier op een rij** actief, bij gezinnen met kinderen tussen de 5 en 14 jaar. Want al in de kleuterschool vallen maatschappelijk kwetsbare kinderen uit de boot en die uitval zet zich door tijdens hun volledige schoolloopbaan. Kinderen met een migratieachtergrond of een andere thuistaal dan het Nederlands hebben het vaak moeilijker op school dan hun leeftijdsgenoten. De ouders hebben grote verwachtingen van het onderwijs, maar niet altijd de specifieke kennis en vaardigheden om hun kinderen wegwijs te maken in het onderwijs of hen concreet te ondersteunen. Ook worden de (talent)kennis en competenties die ze wel hebben vaak onderbenut in het onderwijs. Het zijn deze ambities die *Vier op een rij* ten volle benut.

Brede aanpak op maat

Met **Vier op een rij** bieden Kompanjon en haar partners laagdrempelige hulp op maat van elk gezin. De kernwerking van Kompanjon vormt hierbij het uitgangspunt, met aandacht voor school, welzijn en vrijetijdsbesteding. Studenten uit het hoger onderwijs gaan wekelijks langs bij deze gezinnen om de kinderen te ondersteunen. Dit is een uitgelezen kans om op een betekenisvolle manier invulling te geven aan Community Service Learning.

“Ondanks de beperkte personeelsbezetting zet Kompanjon sterk in op kwalitatief onderzoek. De gedrevenheid van de medewerkers en hun betrokkenheid bij zowel de gezinnen als het bredere beleidswerk is bijzonder bewonderenswaardig. Kompanjon werkt echt op mensenmaat. Dat merk je in alles wat ze doen. Dit persoonlijke en zorgvuldige werken vertaalt zich ook in hun onderzoeksbenadering. Daarbij kijken ze niet alleen naar cijfers, maar vooral naar de menselijke impact van hun werk. Voor mij is het een voorrecht om samen te werken met zowel de gezinnen als de studenten. De kruisbestuiving tussen welzijn en onderwijs bij Kompanjon is van onschatbare waarde. Ik zie hoe studenten, door hun directe ervaring met gezinnen, hun theoretische kennis kunnen toetsen aan de realiteit. Hierdoor verbreden ze hun horizon op een manier die geen klassikale les kan bieden. Ik ben ervan overtuigd dat de studenten deze praktijkervaring over tien jaar nog steeds zullen benoemen als een van de belangrijkste momenten in hun opleiding. Wat Kompanjon ook bijzonder maakt, is hun vermogen om continu te leren en zich aan te passen aan de noden van zowel de gezinnen als de bredere samenleving. Het is echt een lerende organisatie die reflecteert op haar praktijk en altijd op zoek is naar manieren om haar impact te vergroten.”

■ Marit De Vroey, lector en onderzoeker OC Sociale Inclusie aan KdG

Het is mooi om te zien hoe we gezinnen een duwtje kunnen geven richting de juiste diensten. Wanneer de juiste ondersteuning op gang komt, zie je gezinnen echt groeien en bloeien. Hun hulpvraag vermindert en ze worden stap voor stap sterker en zelfstandiger. Voor mij is het ook hoopgevend om te zien hoe gezinnen hun weg vinden binnen de hulpverlening en het systeem beter leren begrijpen. Daar doen we het uiteindelijk voor: gezinnen ondersteunen zodat ze op eigen kracht verder kunnen.

■ Kaoutar - studente bachelor gezinswetenschappen Odisee

Hun aanpak is breed: samen huiswerk maken, leren studeren, Nederlands oefenen, deelnemen aan buurtactiviteiten en zoeken naar een gepaste vrijetijdsinvulling. Bovendien betrekken de studenten de ouders en zoeken ze samen uit hoe ze hun kinderen zelf beter kunnen helpen en stimuleren voor school. Ouders kunnen met hun zorgen ook terecht bij een Kompanjon-coach. Voor studenten die de gezinnen begeleiden, is het project een waardevolle leerervaring. Zij leren om te gaan met de complexe problemen van kansarmoede en ontdekken hoe ze in hun toekomstige loopbaan een verschil kunnen maken voor deze kinderen en gezinnen. Ook krijgen ze inzicht in de werking van onderwijs- en welzijnsorganisaties en leren ze samen te werken met deze partners.

Gezinnen centraal

In dit project staan de stem en ervaringen van ouders en kinderen centraal. Welke kansen creëert het project voor hen? Welke veranderingen merken zij in hun dagelijks leven? Het OC Sociale Inclusie van de KdG brengt dit elk schooljaar in kaart. Via creatieve methodieken gaan ze in een groep aan de slag met kinderen en met ouders. Op basis van de verkregen inzichten wordt de aanpak voortdurend bijgestuurd, zodat die steeds beter aansluit bij de concrete noden van de gezinnen.

Samen sterk

De kracht van het project ligt in het samenbrengen van de specifieke expertise en het aanbod van alle bondgenoten. De expertise van de partners verschilt en vult elkaar goed aan. Samen vormen we een krachtig netwerk. De nauwe samenwerking tussen de bondgenoten in een specifieke regio levert een ruimer, meer complementair en fijnmaziger aanbod op voor kwetsbare gezinnen, met aandacht voor school, welzijn en vrijetijdsbesteding. Het zorgt ervoor dat gezinnen in armoede sneller en beter geholpen worden en elk gezin precies de hulp krijgt die het nodig heeft, op het juiste moment.

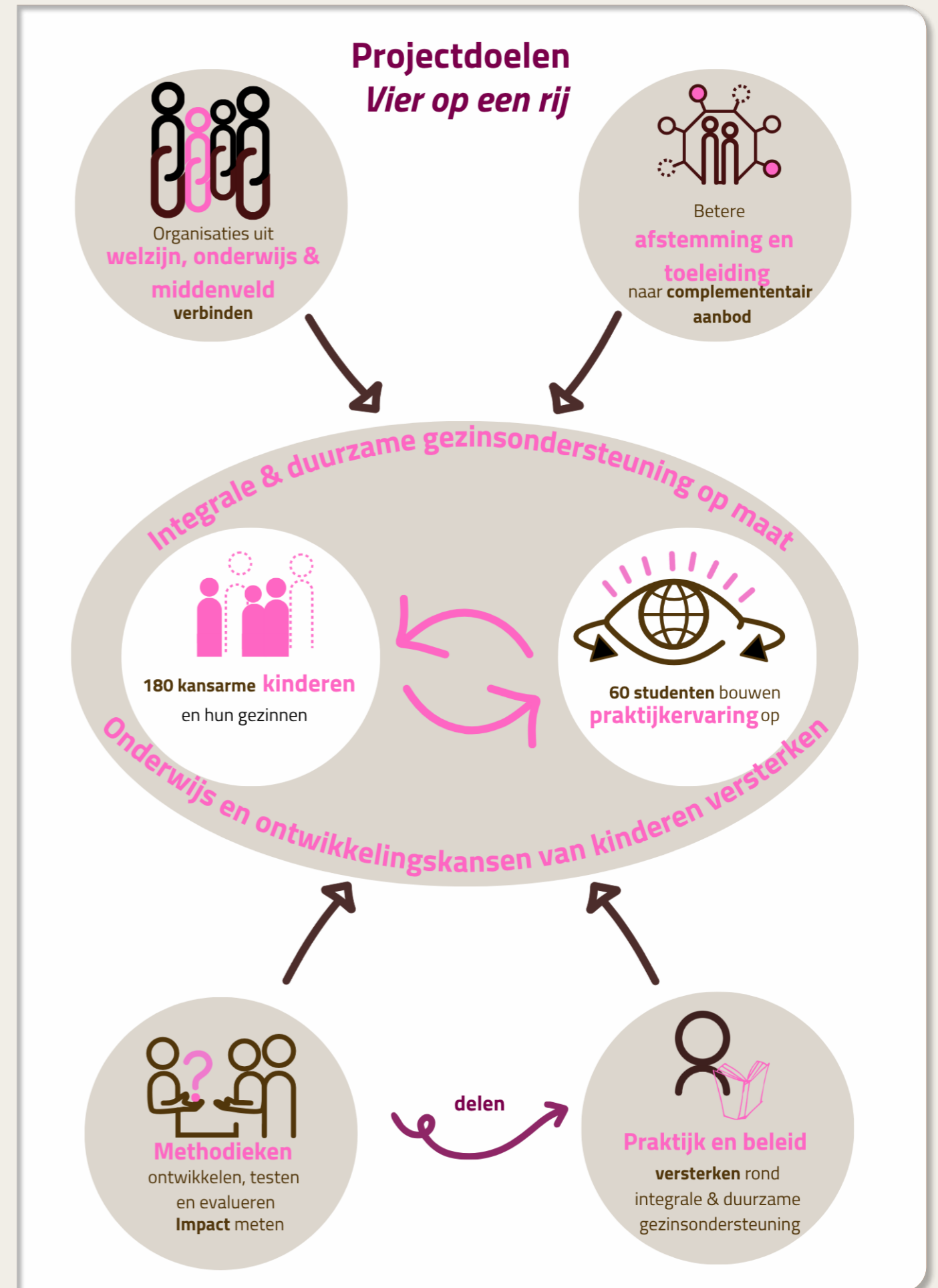
We hebben ook enkele gemene delers:

- » actief op de thema's onderwijs, armoedebestrijding en opvoeding;
- » focus op gezinnen met kinderen tussen de 5 en 14 jaar in een maatschappelijk kwetsbare positie;
- » een aanbod van hulpverlening op de eerste en de tweede lijn;
- » gebruik van methodieken om laagdrempelig en krachtgericht te werken en het netwerk van het gezin hierbij te activeren en/of te vergroten;

- » gebruik van een laagdrempelige aanpak die nauw aansluit bij de specifieke context van het kind/de jongere/het gezin;
- » gericht op integrale visie en vraaggestuurde benadering van gezinnen, waarbij de hulpvraag van een kind/jongere/gezin centraal staat;
- » een aanbod in alle vier de geselecteerde wijken in Antwerpen.

Naast de kernpartners is er een veel ruimer netwerk actief binnen onderwijs en welzijn:

- » Samenwerking met veel scholen en onderwijsactoren, die in dit project verder verbreed en verdiept kan worden;
- » Structurele samenwerking met instellingen voor hoger onderwijs, waardoor studenten uit veel verschillende richtingen betrokken zijn;
- » Een bestaand wijkgericht netwerk en overlegstructuren waarbinnen afstemming mogelijk is;
- » Ad hoc samenwerkingen met de lokale wijkbibliotheken, JES, OCMW, Dienst Extra, Kras, LIGO, Sportpret vzw, Atlas.

Hoe alles voor Khatera op zijn plek valt

Collega Veerle en ikzelf worden verwacht in Deurne.

We hebben een afspraak met Khatera (40), een gedreven vrouw en moeder van vier kinderen. Het heeft gesneeuwd en onze schoenen zijn drijfnat. Terwijl we binnengaan, hoor ik mijn collega zeggen: "Je ziet er goed uit."

"Dank je," zegt Khatera. "Ik ben 24 kilo vermagerd. De voorbije jaren heb ik altijd voor anderen gezorgd: voor mijn ouders, voor mijn kinderen, voor mijn man... Het was tijd dat ik voor mezelf ging zorgen, en dat lukt." De toon is gezet.

We schuiven aan tafel aan en er wordt koffie gebracht. Er is nauwelijks tijd om elkaar voor te stellen, want Khatera vertelt haar verhaal verder. Ze heeft net een

examen afgelegd. Op bijna alle dertig vragen kende ze het antwoord. "Ik leer nu over alle shit die in mijn leven is gepasseerd. Daardoor heb ik een streepje voor op andere studenten die dit alleen maar uit de boekjes kennen."

Khatera studeert grauaat Maatschappelijk Werk, maar op aanraden van de VDAB zal ze overschakelen naar Orthopedagogische Begeleiding. "Door die omschakeling verlies ik mijn studietoelage niet. Ik vind nu zelf mijn weg en kan intussen ook anderen helpen. Dat geeft me veel voldoening. Zo kon ik een gezin met een zwaar autistisch kind de weg wijzen naar een instantie voor financiële steun voor hun thuiszorg. Dat maakt een verschil van duizenden euro's per jaar. Ik ben trots dat ik dit heb kunnen realiseren."

Twee jaar geleden zat haar gezin zelf in moeilijkheden. Er was een ernstig incident op school met haar zoon van negen jaar. Er volgden politie, advocaten en procedures. Gelukkig was er ook het CLB, dat zorgde voor thuisbegeleiding. Via dat kanaal leerde het gezin Kompanjon kennen. "De slimste stap die we toen zetten, was hulp zoeken."

Khatera getuigt verder: "Er kwamen twee studenten aan huis. Eerst was er Floor. Ze was eerder stil, maar er was meteen een klik met de kinderen. Daarna kwam Ruth, een pittige tante die vooral met mijn oudste dochter van dertien een sterke band had. Het leeftijdsverschil was klein, ze begrepen elkaar. Ruth leerde ook mijn zoon dat lezen leuk kan zijn. Nu leest hij elke dag en behoort hij tot de sterkste leerlingen van de klas. Nog steeds vraagt mijn jongste zoon op woensdag of Floor of Ruth kan komen."

"Maar we kunnen nu zelf verder," gaat ze verder. "Ik zie erop toe dat er thuis gewerkt wordt. Ik zit met mijn laptop tussen de drie kinderen. We werken samen. Ik blijf streng, maar ik pak het rustiger aan en heb meer vertrouwen in mijn kinderen. Druk zetten had een omgekeerd effect van wat ik eigenlijk wilde. Dat heb ik geleerd dankzij Kompanjon."

"Door Ruth raakte ik geïnspireerd," besluit Khatera. "Ze heeft zelf een migratieachtergrond en begreep mijn vertwijfeling. Ze moedigde me aan om mijn droom om te studeren te volgen. Voor het eerst in mijn leven heb ik het gevoel dat alles op zijn plek valt. Ik zou heel graag stage doen bij Kompanjon. Ik zou zoveel kunnen leren van jullie."

Ik knik instemmend. Het zou voor ons een primeur zijn om een ouder uit een voormalig gezin als stagiaire te verwelkomen. En ik weet zeker: wij zouden minstens evenveel van Khatera leren.

■ **Verhaal van Khatera, opgetekend door Katelijne Béatse, Antwerpen, Deurne, januari 2026**

2 Van idee tot praktijk

| De eerste stappen

Bij de start van **Vier op een rij** in februari 2024, werd er een stuurgroep opgericht. Deze stuurgroep fungeerde als een lerend netwerk, met leden van de vier partners. In eerste instantie was de focus elkaar en elkaars werking te leren kennen en zo veel mogelijk kansen te identificeren die de gezinnen ten goede komen.

De studie- en gezinsondersteuning kon in februari 2024 meteen starten in de vier wijken: Kiel, Luchtbal, Deurne-Noord en Linkeroever. Naast de intensieve ondersteuning rond leren en school, werden ook heel wat activiteiten en uitstappen georganiseerd. Uit de impactmetingen blijkt dat laagdrempelige activiteiten met ouders en kinderen erg geapprecieerd worden. Ze brengen gezinnen in contact met een ruimer aanbod

Tijdens het verloop van het project, waakten we ervoor dat gezinnen en kinderen niet overal dezelfde informatie moeten herhalen. We maakten afspraken rond het delen van informatie en het afstemmen van het concrete aanbod. We zorgden voor een transparante en eenvoudige werkwijze om bij elkaar aan te melden. Zo konden Kompanjon-gezinnen aangemeld worden voor het project gezinszorg van iGIP en kregen procesondersteuners van iGIP voorrang om gezinnen aan te melden bij Kompanjon. Studenten van Kompanjon kregen rondleidingen in de Huizen van het Kind in de 4 wijken.

in de wijk, verruimen de ontwikkelingskansen van kinderen en versterken het netwerk rond het gezin.

Er werd ook expliciet ingezet op het zoeken naar passende vrijetijdsactiviteiten voor de kinderen. Gezinnen krijgen hulp bij inschrijvingen bij kunstacademies, sportclubs, jeugdbewegingen en vakantiecampen. De samenwerkingen met partners als Iedereen Verdient Vakantie, Sportpret vzw en Cronos 4 Kids maken dat gezinnen minder financiële drempels ervaren.

Groeien in partnerschap

De projectsubsidies gaven organisaties die elkaar kenden en ad hoc met elkaar samenwerkten de kans om een stap verder te zetten en naar elkaar toe te groeien. Tijdens het uitschrijven van de projectdoelen zijn de eerste intenties op papier gezet. In deze fase verliepen de contacten vooral op niveau van coördinatoren en directies. Zodra het project goedgekeurd was, startte het proces van het vertalen van de algemene projectdoelen in concrete subdoelen en acties. Het samenstellen van de stuurgroep vroeg wat tijd, tot de juiste vertegenwoordigers van de vier organisaties rond de tafel zaten. Voor dit project bleken medewerkers uit het middenkader het meest geschikt: zij hebben voeling met de praktijk en kennen de wijken goed, maar brengen tegelijk ook beleidsmatige inzichten mee. Deze fase is belangrijk om voldoende draagvlak en engagement te krijgen dat ook effectief een periode van 30 maanden kan waarmaken. Eenmaal de stuurgroep goed samengesteld was en er duidelijkheid was over de mandaten en de verschillende rollen, kon het partnerschap effectief uitgroeien tot een bondgenootschap. Zo nam Kompanjon de taak van projectcoördinatie op zich, en kreeg KdG de leiding over alle acties die te maken hadden met het meten van impact.

Vanuit de structurele samenwerking met verschillende richtingen van Antwerpse hogescholen (Karel de Grote Hogeschool, Artesis Plantijn en Thomas More), de Vrije Universiteit Brussel en KU Leuven vonden studenten makkelijk hun weg naar een stage of Community Service Learning traject. De projectdoelen in verband met studenten en gezinnen zijn dan ook vlot gehaald.

“VIER OP EEN RIJ” INSPIRATEGIDS

Hoe Ahlam warmte en vertrouwen bracht

Het drugsgeweld in Antwerpen haalt regelmatig het nieuws. Telkens weer is dat even schrikken. Niet alleen omdat de feiten zo hard zijn, maar ook omdat ze zich vaak afspelen in wijken waar wij als hulpverleners actief zijn, zoals in het Kiel. In die wijk woont N., een jongen van zeven. Hij woont samen met zijn oma. Vorig jaar kwam zijn moeder om het leven in erg gewelddadige omstandigheden. N. was getuige van wat er gebeurde. Dat maakt het verlies en het trauma nog zwaarder.

N. werd bij Kompanjon aangemeld door zijn voormalige school. Leren lukte niet meer en hij reageerde vaak agressief naar leerkrachten en medeleerlingen. De vraag aan Kompanjon was duidelijk: benader hem op een positieve manier, zorg voor afleiding en probeer – als het kan – ook opnieuw wat ruimte te maken voor leren. Tegelijk werd op vraag van de oma een begeleiding opgestart via 1 Gezin 1 Plan. Zij draagt nu alleen de zorg en opvoeding voor haar kleinzoon. Verschillende organisaties werken intens samen rond het gezin, maar op vlak van leren en ontwikkeling blijft het voor N. erg moeilijk. Daarom werd hij doorverwezen naar het Buitengewoon Onderwijs type 3 voor kinderen met ernstige emotionele of gedragsproblemen, zoals bijvoorbeeld ADHD, maar zonder verstandelijke beperking. Het doel is om via een gespecialiseerde aanpak, met veel aandacht voor relatie en positieve ondersteuning, de problemen hanteerbaar te maken en leren opnieuw mogelijk te maken. Dat N. vandaag in die categorie terecht komt, hoeft niet te verbazen. Vóór de dramatische gebeurtenis waren er geen noemenswaardige problemen. Zeker geen agressie. Het gedrag dat hij vandaag vertoont, is het gevolg van wat hij heeft meegemaakt.

Voor Kompanjon is dit een gezin met een bijzonder zware problematiek — op het randje van wat we kunnen en wat binnen ons mandaat valt. Tegelijk zit net daar ook onze kracht: de laagdrempelige aanwezigheid. We kunnen dichtbij blijven, zonder drempels. De Kompanjon coach besliste om stagiaire Ahlam aan het gezin te verbinden. Zij

studeert maatschappelijk werk aan de Karel de Grote Hogeschool en is meerdere dagen per week op kantoor bij Kompanjon. Daardoor kan de coach de begeleiding goed opvolgen via wekelijkse gesprekken. Ahlam spreekt dezelfde moedertaal als de oma. Dat maakt een groot verschil. Het vertrouwen groeit snel en ze kan ook duidelijke uitleg geven over sociale rechten en mogelijke steunmaatregelen. Samen gingen ze ook op zoek naar een school dichtbij huis, zodat N. niet langer uren op de bus moet zitten om naar Duffel te gaan.

Met N. zelf doet Ahlam vooral wat een kind nodig heeft: spelen. Ze tekent met hem, knutselt en doet creatieve activiteiten. Zo ontstaat er stap voor stap een beter contact. *“Ze kan goed met N. omgaan,”* zegt zijn oma. *“Hij heeft haar graag. En hij kan dat ook zeggen. Dat horen we niet zo vaak van hem.”* Ook voor Ahlam is deze ervaring bijzonder. *“In het begin schrok ik van de situatie,”* vertelt ze. *“Maar het warme welkom van de oma en het gevoel dat ik écht iets kan betekenen voor N., sterken mij. Het laat me zien dat je als kompanjon echt een verschil kan maken.”* De oma kijkt op haar eigen manier naar Ahlam. *“Ze weet dat ik een soort hulpverlener ben,”* zegt Ahlam. *“Maar toch zegt ze me telkens opnieuw: Je bent als een dochter voor mij.”*

In dit verhaal worden omwille van redenen van privacy en veiligheid geen namen gebruikt.

■ **Opgetekend in wijk het Kiel, 2 maart 2026**

“VIER OP EEN RIJ” INSPIRATEGIDS

Impact door de ogen van kinderen: van ervaring naar verbetering

Wat betekent het voor een kind om een student over de vloer te krijgen die helpt met huiswerk? Die vraag stond centraal in twee sessies van het OC Sociale Inclusie van KdG en Kompanjon. De kinderen, tussen 9 en 12 jaar oud, deelden hun ervaringen via creatieve en speelse methodieken. De gemengde groepen bestonden uit 8 tot 10 deelnemers. De bevindingen zijn duidelijk: de Kompanjon-trajecten hebben een brede, positieve impact en bieden tegelijk concrete aanknopingspunten om de ondersteuning nog te versterken.

Kinderen aan het woord

De methodologie is bewust laagdrempelig en kindvriendelijk opgezet, met een mix van participatieve werkvormen. Via 'photo-elicitation' kozen kinderen beelden die aansloten bij wat ze fijn of moeilijk vonden aan de bezoeken. Ze interviewden elkaar met een microfoon, noteerden gedachten op post-its en reageerden op stellingen met gekleurde stickers. Met een 'gouden sticker' duiden ze de voor hen belangrijkste verandering aan. Er is sterk ingezet op een open en veilige sfeer, waarin kinderen zich vrij voelen om te spreken. Dat dit werkte, blijkt uit een veelzeggende reactie: "Het was precies een feestje." Ook de pannenkoeken achteraf droegen daaraan bij.

Meer dan huiswerk: wat kinderen waarderen

Wanneer kinderen beschrijven wat hun kompanjon doet, noemen ze spontaan 'huiswerk', maar de ondersteuning gaat veel breder. Ze krijgen hulp bij vakinhoud, toetsvoorbereiding en het structureren van taken, maar trekken ook samen op uitstap. Die combinatie van leren en ontspanning benoemen ze als een van de meest waardevolle elementen.

Ook de context thuis speelt een rol: studenten schuiven mee aan de tafel, waar soms ook broers en zussen aansluiten. Zo ontstaat een gedeelde leeromgeving. De relatie tussen het kind en de student is doorslaggevend. Kinderen spreken over 'vriendschap', 'lief' en iemand 'die mij helpt in mijn leven'. De student wordt niet gezien als leerkracht of hulpverlener, maar als een vertrouwd persoon. Dat maakt de drempel laag en de omgeving veilig: kinderen durven vragen stellen, fouten maken en

oefenen op een manier die op school of thuis niet altijd lukt.

Groei in schoolprestaties en zelfvertrouwen

De impact op schoolse prestaties is uitgesproken. Kinderen benoemen concrete vooruitgang: betere punten, vlottere toetsen en meer grip op hun schoolwerk. Vrijwel iedereen geeft aan rustiger te werken en beter georganiseerd te zijn. Op vlak van lezen zien we een duidelijk patroon: 17 van de 18 kinderen ervaren vooruitgang, al is leesplezier minder eenduidig.

Daarnaast groeit ook het zelfvertrouwen. In de eerste sessie geven alle kinderen aan zich zekerder te voelen; in de tweede sessie bevestigen alle deelnemers dat ze beter weten wat ze goed kunnen. Ze noemen daarbij concrete sterktes, zoals spelling

en wereldoriëntatie, maar ook 'vrienden maken'. De ondersteuning versterkt hen dus niet alleen op school, maar ook als persoon.

Groeipunten: waar nog werk aan is

Er blijven ook uitdagingen. Kinderen spreken open over toetsdruk, faalangst en het vergeten van taken. Hun zelfvertrouwen groeit, maar vertaalt zich nog niet volledig in zelfstandig handelen. Ook motivatie blijft deels extern gestuurd: eerst werken, dan iets leuks. Een aandachtspunt is het kunnen toepassen van vaardigheden in een andere context. Vragen stellen lukt bij de student, maar dit wordt niet automatisch doorgetrokken naar de klas.

Ook de afronding van trajecten vraagt aandacht. Sommige kinderen ervaren dan een terugval: het ritme valt weg, activiteiten stoppen en de structuur

Impact door de ogen van ouders: van ondersteuning naar versterking

Ouders aan het woord

Wat betekent het voor ouders om ondersteuning te krijgen van een student aan huis? Die vraag stond centraal in twee impactsessies met ouders. De methodiek werd uitgedacht door het OC Sociale Inclusie van KdG en Kompanjon. In een open setting deelden ouders hun ervaringen. De bevindingen zijn duidelijk: de ondersteuning heeft een brede impact,

vermindert. Zoals één kind het verwoordt: "Dan zijn we meer op onze telefoon. Dat is jammer."

Wat betekent dit voor werkveld en beleid?

De bevindingen schetsen een coherent en genuanceerd beeld van wat ondersteuning aan huis kan betekenen:

- » De kracht ligt in de brede aanpak: leren en ontspanning versterken elkaar;
- » De relatie vormt het fundament: een warme, gelijkwaardige band maakt groei mogelijk;
- » Groei vraagt tijd en gerichte aandacht voor zelfsturing en transfer van vaardigheden;
- » De stem van kinderen is essentieel: ook jonge kinderen reflecteren scherp en bieden waardevolle inzichten voor verdere verbetering.

die verder reikt dan het schoolwerk van kinderen en doorwerkt in het dagelijks leven van gezinnen. De methodologie werd laagdrempelig en participatief opgezet. Ouders werkten met foto's (photo-elicitation), posters en stellingen met gekleurde stickers. Deze werkvormen maakten het mogelijk om ervaringen concreet te maken en uit te wisselen. De sessies boden niet alleen inzicht in de impact van de ondersteuning, maar creëerden ook ruimte

voor herkenning tussen ouders. Het samenbrengen van ouders werd als waardevol ervaren, omdat het uitwisseling mogelijk maakte over gedeelde uitdagingen.

Wat ouders echt waarderen

Ouders verwijzen in eerste instantie naar hulp voor hun kinderen bij huiswerk en schoolse vaardigheden. Studenten ondersteunen bij lezen, rekenen en taal, en brengen structuur in het leren. Vooral het samen zitten en stap voor stap begeleiden wordt als essentieel ervaren. Voor veel ouders is dit niet vanzelfsprekend. De kennis van de Nederlandse taal, de scholingsgraad en de verschillen in schoolsystemen maken het moeilijk om hun kinderen zelf te ondersteunen. De aanwezigheid van een student verlaagt de drempel aanzienlijk. De ondersteuning gaat ook breder. Studenten en coaches helpen bij het begrijpen van brieven, administratie en contacten met school of andere organisaties. Ook rond vrije tijd wordt er gewerkt. Zo maken het zoeken naar hobby's en vrijetijdsbesteding en het doorverwijzen naar hulp deel uit van het traject. Daardoor wordt de begeleiding ervaren als versterking van het hele gezin.

De relatie maakt het verschil

Ouders benadrukken het belang van de relatie. Betrouwbaarheid, vriendelijkheid en respect worden herhaaldelijk genoemd. Studenten die afspraken nakomen en aanwezig zijn, zorgen voor rust en vertrouwen. Respect voor de eigenheid van het gezin – zoals cultuur en huisregels – speelt hierin een belangrijke rol. Ook de coach wordt gewaardeerd als aanspreekpunt, die meedenkt en ondersteuning biedt bij vragen.

Wat verandert er voor ouders?

Ouders benoemen verschillende zaken:

- » Minder stress in het dagelijks leven;
- » Meer inzicht in het schoolstelsel;
- » Meer zelfvertrouwen in het ondersteunen van hun kinderen;
- » Betere communicatie met school;
- » Toegang tot een breder netwerk van hulp en ondersteuning;
- » Groei in taalvaardigheid.

Deze veranderingen zorgen ervoor dat ouders zich sterker voelen in hun rol en meer grip ervaren op de onderwijsloopbaan van hun kinderen.

Groeipunten: waar nog werk aan is

Tegelijk blijven er uitdagingen. Ouders geven aan dat de ondersteuning vaak te beperkt is in tijd, zeker voor gezinnen met meerdere kinderen. Daarnaast is er bezorgdheid over het stopzetten van de begeleiding en de mogelijke terugval nadien.

Ook structurele drempels binnen het onderwijs blijven bestaan, zoals beperkte ondersteuning op school of laattijdige signalering van problemen.

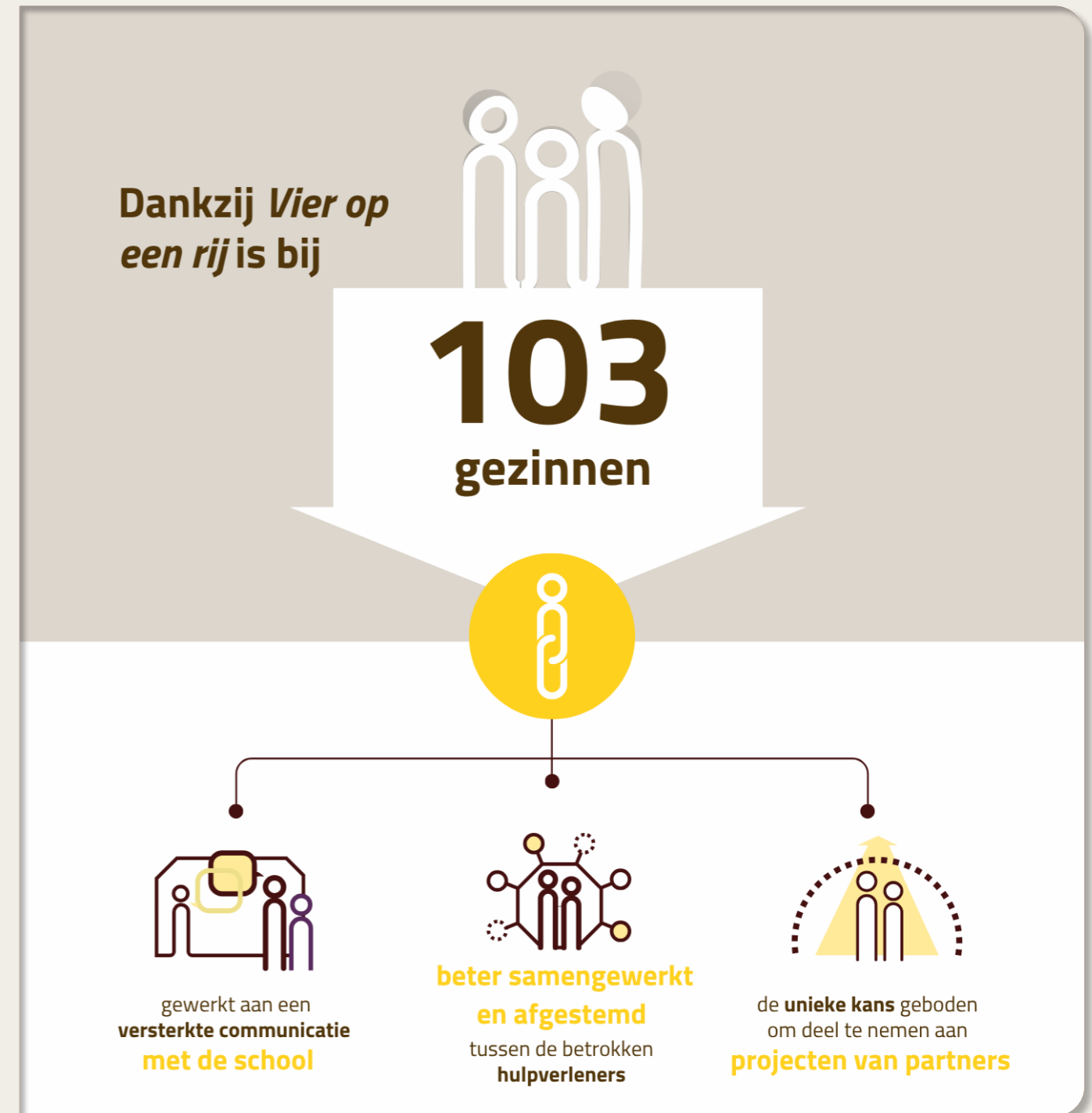
Wat betekent dit voor werkveld en beleid?

De bevindingen tonen aan dat ondersteuning werkt wanneer ze breed en nabij is. Niet alleen schoolse hulp, maar ook aandacht voor gezin, netwerk en context maakt het verschil. Daarnaast blijkt dat het versterken van ouders een belangrijke hefboom is. Wanneer ouders groeien in vertrouwen en vaardigheden, heeft dit een impact op het hele gezin. Tegelijk vraagt dit om aandacht voor continuïteit. De vraag naar meer intensieve en duurzame ondersteuning duidt op een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst.

Resultaten in beeld en cijfers

De vooropgestelde doelen om met het project ruim 180 kwetsbare kinderen te bereiken en 60 studenten praktijkervaring te laten opdoen, zijn ruimschoots gehaald. Ook de projectdoelen gericht op het versterken van de samenwerking tussen de partners,

het optimaliseren van methodieken voor integrale gezinsondersteuning en het meten van impact, zijn behaald. We documenteren die in het hoofdstuk inspirerende praktijken.

Vier op een rij
heeft

269

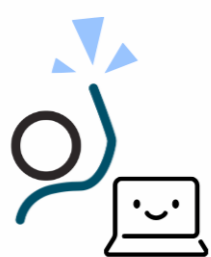
kwetsbare kinderen en
hun gezin versterkt

KINDEREN

34 kinderen die de overstap
naar het secundair maakten
zijn ondersteund bij het
maken van
**een studie- en
schoolkeuze**

Alle gezinnen
beschikken over minstens
1 eigen laptop

206 kinderen zijn actief
toegeleid naar
vrijtijds participatie

In alle gezinnen is
gewerkt aan
leesbevordering
Elk kind kreeg een
passend boek
86 gezinnen gingen
naar de lokale
bibliotheek

Dankzij Vier op een
rij konden de

4 partners

de complementariteit
in elkaars aanbod in de
wijken leren kennen

drempels
signaleren in het
aanbod naar de
doelgroep

vlotter en structureel
**terugkoppelen en
afstemmen**
rond het trajectverloop
van gemeenschappelijke
gezinnen

**kinderen en ouders
een stem geven**
in hun werking en
in beleidsaanbevelingen

een inspiratiegids
vol **good practices** delen
met het werkveld

Dankzij Vier op een rij konden

87
studenten

ervaring opdoen
in het **ondersteunen**
van kwetsbare kinderen
en hun ouders

concrete stappen zetten
naar **actoren** in het
onderwijs en
welzijnswerk

een vormingstraject
doorlopen rond eerlijke
onderwijskansen,
thuisbetrokkenheid,
kansarmoede en
cultuursensitief werken

communicatievaardigheden
ontwikkelen om ouders en scholen
dichter bij elkaar te brengen

coaching krijgen van een
ervaren professional

4 Inspirerende praktijken

Van doorverwijzen naar actief verbinden

Het netwerk van bondgenoten zorgt ervoor dat de partners van Vier op een rij elkaar beter kennen. Een betere kennis van elkaars aanbod zorgt ervoor dat gezinnen vaker en effectiever toegeleid worden naar passende hulp. Een nauwere afstemming tussen de partners maakt ook dat gezinnen minder drempels ervaren en krachtiger ondersteund worden. Door de krachten te bundelen zorgt het bondgenoten-netwerk dat er veel extra kansen effectief benut worden voor kansarme gezinnen en kinderen.

De HvhK zijn in Antwerpen één van de grootste aanmelders van gezinnen bij Kompanjon, zowel via het onthaal, de inloopteams als via de opvoedingsconsulenten. We stelden vast dat de informatie over de werking van Kompanjon soms beperkt was. Vooral de brede visie om de gezinnen te benaderen bleef onderbelicht. Ook de juiste inschatting van de beoogde doelgroep was niet overal goed gekend. Dit schiept soms verkeerde verwachtingen of leidt tot teleurstellingen bij gezinnen die hopen op ondersteuning aan huis. Bij de start van het project is de werking van Kompanjon toegelicht tijdens het Huisoverleg in de vier projectwijken. De medewerkers van de Huizen

Samen met het gezin gingen we bij het Huis van het Kind in Kiel geluksstenen schilderen. Toen we aankwamen, was de locatie makkelijk te vinden dankzij de pictogrammen en duidelijke aanwijzingen. Eenmaal binnen werden we warm onthaald door de organisatoren van het Huis van het Kind. Er was veel volk aanwezig en heel wat kinderen waren gezellig samen aan het spelen.

We mochten een plaatsje kiezen om te zitten, waarna we uitleg kregen over hoe de activiteit zou verlopen. Aan tafel zat ook een andere mama met haar kind. Doordat iedereen zo gezellig samen zat, konden we makkelijk met elkaar praten en samen schilderen.

Alles lag al klaar op tafel, zoals steentjes, stiften en inspiratievoorbeelden. De begeleiders kwamen af en toe langs om te kijken hoe het ging en maakten ook tijd voor een gezellig praatje. Iedereen van het gezin vond dat de begeleiders een open en enthousiaste houding hadden, wat de activiteit nog leuker maakte. Op het einde kregen we ook nog stukjes fruit mee, en dat vonden de kinderen heel tof.

■ Nisrine - studente toegepaste psychologie
Thomas More Hogeschool

“Vzw Kompanjon is een geweldige steun voor ouders en hun kinderen. Het engagement van jonge mensen om gezinnen te ondersteunen zorgt voor een frisse en persoonlijke aanpak. De begeleiding door deze studenten is nabij en oprecht, waardoor gezinnen zich veilig voelen en kunnen groeien. Er wordt ook steeds verbinding gemaakt met andere betrokkenen of diensten. De studenten van Kompanjon zijn echte ‘compagnons de route’, voor alle gezinnen én voor 1 Gezin 1 Plan Deurne-Wommelgem”.

■ **Het team van 1 Gezin 1 Plan Deurne-Wommelgem**

kennen de gezinnen die ze aanmelden vaak goed en kunnen zo een eerste inschatting maken over hun kwetsbare positie en noden. Door onder meer te verduidelijken dat Kompanjon inzet op een bredere hulpvraag dan enkel huiswerkbegeleiding of bijles, worden nu via HvhK gerichter gezinnen aangemeld die ook effectief ondersteuning kunnen krijgen. De lijnen voor opvolging en afstemming over de aangemelde gezinnen zijn ook versterkt.

Gerichte toeleiding naar elkaars aanbod werkt langs twee kanten. De studenten en coaches van Kompanjon hebben het brede en rijke aanbod van

de Huizen beter leren kennen, onder andere via rondleidingen op locatie. Zo worden gezinnen beter geïnformeerd. De student gaat de eerste keer vaak zelf mee naar activiteiten zoals spelnamiddagen of een ‘babbeldoe’. De aanwezigheid van een student of andere vertrouwenspersoon neemt de drempels weg om deel te nemen en zo de locatie en mogelijkheden van het Huis in de wijk te leren kennen. Daarna is de stap veel kleiner om binnen te stappen voor een activiteit of met vragen voor de opvoedingsconsulenten, vroedvrouwen of andere hulpverleners.

Vóór de start van Vier op een rij was de werking van Kompanjon ook nog niet bij alle procesondersteuners van 1GIP gekend en omgekeerd. De coaches en studenten volgden hiervoor een webinar en namen deel aan een voorstelling van 1GIP in Kiel. Een coach van Kompanjon sloot ook aan bij de regioteams 1GIP Centrum-Linkeroever, Deurne-Wommelgem, Noordrand en Zuidrand om de werking van Kompanjon en het project te gaan voorstellen. Door elkaars werking beter te kennen en door regelmatige afstemming kon de aanmelding en ondersteuning meer op maat van het gezin worden geboden. Afhankelijk van de noden van het gezin werd er gelijktijdig ondersteund of wisselden de hulpverleners elkaar af. Dit kan voor gezinnen hét verschil maken en continuïteit of verlengde ondersteuning garanderen.

Verbindende activiteiten doen ertoe

Door in te zetten op laagdrempelige activiteiten voor heel het gezin en studenten en coaches samen te brengen in een ontspannen sfeer, ontstaan veel kansen voor ontmoeting en verbinding. Relaties worden versterkt, nieuwe vriendschappen ontstaan, gezinnen bloeien open en het samenhorigheidsgevoel groeit. Deze aanpak verhoogt ook de sociale cohesie in de wijken.

Kompanjon organiseert regelmatig verbindende activiteiten voor gezinnen, studenten en coaches, zoals een bezoek aan de kinderboerderij of het jaarlijks slotfeest, waar ook partners van harte welkom zijn.

en gezinnen besloten spontaan om samen op verkenning te gaan. Zo ontstaan er vriendschappen tussen kinderen en ouders die elkaar soms vaag kennen via de school of de wijk. Met een hapje en een drankje in de hand doet het enthousiasme de rest. Er

In de diertuin vonden we het allemaal erg leuk. Vandaag wilde ik de leiding bewust bij de kinderen leggen. Ik zei: ‘Jullie kiezen waar we naartoe gaan en welke richting we uitgaan. Ik volg jullie en jullie mogen me uitleggen wat we allemaal zien.’ Dit gaf mij het gevoel dat de kinderen echt genoten van de uitstap en zich betrokken voelden bij het verloop ervan. Ze namen initiatief, vertelden enthousiast over de dieren en waren zichtbaar gemotiveerd. Hierdoor verliep de activiteit op een spontane en positieve manier. Ze hebben gebruikgemaakt van de zoo-kaart, waarbij ik hen heb ondersteund. We hebben ook enkele leuke video’s gemaakt om achteraf met de ouders te delen.

■ **Een studente in haar verslag van het bezoek**

gaat immers niets boven je favoriete dier in het echt te kunnen zien!

Ook met de jaarlijkse slotfeesten kiest Kompanjon voluit voor verbondenheid. Kinderen, ouders, studenten, vrijwilligers, medewerkers, partners en sympathisanten genieten dan samen van ontmoeting, spel en plezier. In Antwerpen brengen we jaarlijks 180 feestgangers op de been.

In het kader van Vier op een rij werd ook een bezoek aan de Zoo van Antwerpen georganiseerd. Dankzij de steun van vzw Kindergeluk hadden 91 kinderen, ouders en studenten gratis een onvergetelijke middag. Voor velen was het de eerste keer in de Zoo. Het ijs was snel gebroken met een leuk spel

“Wat een leuke uitstap, zowel voor ons als voor de kinderen!”

■ **Lamyae, moeder van 6 kinderen**

In elkaars keuken kijken

Elkaars werking en aanbod van dichtbij leren kennen en een aanspreekpunt hebben, opent deuren voor studenten en gezinnen om meer en makkelijker gebruik te maken van het aanbod. De rondleidingen in Huizen van het Kind hebben hun meerwaarde bewezen en worden opgenomen in de reguliere werking van de betrokken organisaties.

Voor jonge professionals in opleiding is het interessant en relevant om de werking van welzijnspartners van dichtbij te leren kennen. Op die manier kunnen ze de ondersteuning van gezinnen ook kwalitatiever maken.

Het Huis van het Kind biedt een ruim aanbod aan activiteiten voor kinderen en ouders, maar bij de studenten en gezinnen waarmee Kompanjon werkt, is dat aanbod nog onvoldoende gekend. Veel gezinnen kennen de Huizen vooral van de weeg- en meetmomenten van Kind & Gezin.

waar iedereen terecht kan met uiteenlopende vragen. Daarnaast kunnen ouders en studenten er aankloppen bij een opvoedingsconsulent voor ondersteuning bij opvoedingsvragen. Ook worden er speel- en ontmoetingsmomenten georganiseerd, waar ouders samen met hun kind kunnen spelen

We zijn op bezoek geweest bij het Huis van het Kind, wat ik een heel toffe en leerrijke ervaring vond. Ik had er al een beetje een beeld van, maar door dat bezoek heb ik echt beter begrepen wat zij allemaal doen en waarvoor gezinnen er terecht kunnen. Het heeft mijn kijk op ondersteuning voor gezinnen nog verder verbreed.

■ Ahlam - studente graduaat Maatschappelijk werk

en tegelijk andere ouders leren kennen. Dat sluit nauw aan bij de vaak geuite behoefte om het sociale netwerk uit te breiden. Dankzij de rondleidingen kregen de studenten niet alleen een beter beeld van het brede aanbod in de verschillende Huizen van het Kind, ze leerden ook de locaties kennen, waardoor de drempel om samen met gezinnen aan activiteiten deel te nemen kleiner werd. Tot slot ontvingen ze folders om verder te verspreiden onder de gezinnen die ze begeleidden. In totaal namen meer dan 35 studenten deel aan de bezoeken; samen ondersteunden zij ruim 70 gezinnen.

Om het aanbod beter bekend te maken bij de Kompanjon-gezinnen, zijn in de betrokken projectwijken rondleidingen georganiseerd voor de studenten. Tijdens deze bezoeken lichtten de coördinatoren de werking van het Huis van het Kind toe en gaven ze een overzicht van de activiteiten. Zo zijn er op elke locatie onthaalmomenten

Studenten en gezinnen: een krachtige tandem

Studenten en kwetsbare gezinnen vormen een krachtige tandem om samen drempels te nemen, te leren van elkaar en nieuwe dingen te ontdekken.

Mijn stage was een warme en leerrijke ervaring waarin ik niet alleen professioneel ben gegroeid, maar ook heb mogen ontdekken hoe waardevol het is om kinderen en gezinnen kansen te geven, hen met zorg te begeleiden en echt in mensen te geloven. Ik neem hieruit veel mooie inzichten en fijne herinneringen mee die me zeker zullen bijblijven in de toekomst.

■ Sonia - studente graduaat Maatschappelijk werk

Kompanjon Antwerpen werkt jaarlijks met minstens 35 hogeschoolstudenten die een engagement opnemen via een stage of werkplekleren. Het is een unieke en leerrijke ervaring om kansarmoede en de effecten ervan op onderwijs en welzijn van binnenuit te ontdekken. Sommige studenten komen zelf uit een kwetsbare omgeving. Ze kunnen een krachtig rolmodel zijn voor de kinderen en gezinnen die ze ondersteunen. De meeste studenten groeiden op in een kansrijker gezin en ervaren in hun traject hoe

moeilijk een onderwijstraject kan zijn vanuit een ongelijke startpositie en beperktere kansen. Om de studenten voldoende in hun praktijkleren te ondersteunen, worden naast individuele coachingsgesprekken ook vormingen georganiseerd. Kansarmoede, eerlijke onderwijskansen en cultuursensitief werken zijn er maar enkele van. Er wordt ook tijd vrijgemaakt om casussen multidisciplinair te bespreken met coaches en medestudenten. Voor de gezinnen is het samenwerken met studenten ook een grote meerwaarde. Studenten sluiten sterk

Wat ik vooral meeneem uit mijn stage is hoe belangrijk het is om echt aanwezig te zijn. Soms zat de ondersteuning niet in grote dingen, maar gewoon in luisteren, meedenken en tijd maken voor het gezin. Dat maakte de begeleiding voor mij heel persoonlijk en betekenisvol. ...

■ Israa - studente bachelor orthopedagogie

Voor mij is Kompanjon echt een plek waar ik mezelf kan zijn. In het begin was ik soms wat stiller en zoekende, maar door de warme sfeer en de begeleiding daar ben ik echt meer opengebleeid. Wat mij vooral blijft, is hoe er echt geluisterd wordt, ook naar de kleine dingen. Tijdens activiteiten, bezoeken en samenwerkingen voel ik dat ik niet alleen bijleer, maar ook echt iets kan betekenen voor anderen.

Wat het voor mij extra bijzonder maakt, is hoe dicht je bij de gezinnen komt. Je krijgt echt de kans om mee te leven in hun verhalen en situaties, en dat maakt het zo waardevol. Het heeft mij geleerd om nog empathischer te zijn en anders te kijken naar elke situatie. Ik heb meer zelfvertrouwen gekregen en durf nu sterker in contact te gaan met anderen.

■ Ahlam - studente graduaat maatschappelijk werk

Het traject maakte duidelijk dat impactmeting steeds maatwerk vraagt. Het gaat niet om een statisch instrument, maar om een werkwijze die groeit door gedeelde ervaring en voortdurende afstemming op de doelgroep. De combinatie van onderzoeksexpertise en kennis over impactevaluatie, samen met de praktijkervaring van Kompanjon in het afstemmen op gezinnen, bleek daarbij een belangrijke meerwaarde.

De verzamelde data tonen bovendien aan dat ouders en kinderen, ook in kwetsbare contexten, op een heldere en genuanceerde manier kunnen reflecteren over de ondersteuningstrajecten die zij doorlopen.

aan bij de leefwereld van kinderen in het gezin. Bovendien zijn ze zelf nog aan het leren, waardoor er ruimte en vertrouwen is om samen dingen uit te proberen en te ontdekken. Studenten die samen met het gezin voor de eerste keer naar een activiteit of infosessie gaan in de wijk, nemen veel drempels weg. Een Kompanjon-traject is een duurzame win-win: het kan veel in beweging brengen in het gezin,

maar ook in het professioneel en maatschappelijk engagement dat studenten bereid zijn op te nemen voor kansengroepen.

aanpak, gebaseerd op creatieve en laagdrempelige werkvormen die hen uitnodigen om hun ervaringen te delen. In een tweede ronde is de methodiek verder bijgestuurd: de aanpak uit de kindersessies werd aangepast voor de oudergroep, zodat de werkvormen minder afhankelijk waren van talige vaardigheden. Daarnaast vonden de sessies parallel plaats in aanpalende ruimtes, wat de deelname van zowel ouders als kinderen vergemakkelijkte.

“Altijd als we klaar zijn met huiswerk, mogen we naar een speeltuintje gaan, dicht bij ons huis, of een film kijken. Ook als we geen taken hebben, komt zij soms. Dan spelen we, knutselen we of kijken we een film. En soms gaan we met andere kinderen die zij ook helpt naar een park waar we spelen”

Impact samen in beeld brengen

Impactevaluatie als co-creatief proces tussen het werkveld en een onderzoekscentrum van een hogeschool, waarbij in alle fases nauw samengewerkt en samen geleerd wordt, draagt bij aan de ontwikkeling van inclusieve en innovatieve methodieken om impact in kaart te brengen binnen het Sociaal Werk. De stem van ouders en kinderen systematisch opnemen in impactmetingen is een kwestie van respect en erkenning en biedt dankbare perspectieven voor het verder optimaliseren van ondersteuningstrajecten.

Van bij de start van het project was het voor de projecthouders belangrijk dat onderzoek en praktijk bij elkaar aansluiten zodat ze wederzijds een betekenisvolle bijdrage leveren. De samenwerking met het OC Sociale Inclusie is daarom opgevat als een partnerschap, waarbij verschillende vormen van expertise samenkomen.

Enkele duidelijke uitgangspunten gaven richting aan het proces. Er is sterk ingezet op het kruisen van kennis, met bijzondere aandacht voor de perspectieven van zowel ouders als kinderen. De ambitie om inclusief te werken vertaalde zich in laagdrempelige en flexibele onderzoeksmethoden, die onderweg konden worden aangepast op basis van ervaringen uit de praktijk. Impactevaluatie werd daarbij benaderd als een co-creatief proces, met een intensieve samenwerking in alle fases: van de

ontwikkeling van methodieken en het begeleiden van sessies in duo tot de analyse van de verzamelde data. Daarnaast was er expliciete aandacht voor verduurzaming. Via draaiboeken en een aanpak van “samen doen” werd gewerkt aan methodieken die ook in de toekomst inzetbaar blijven. Tijdens de eerste sessie met ouders is gebruikgemaakt

De methodiek die ontwikkeld is voor de impactmeting bij kinderen werd gedeeld op de themadag impact van de lokale bondgenoten-netwerken (juni '25).

van een groepsanalysemethode uit een eerdere samenwerking (Depauw, 2025). Voor de kinderen ontwikkelden de projectpartners een nieuwe

De kracht van een mature samenwerking

Organisaties die elkaar al kennen en vertrouwen, kunnen efficiënter en effectiever samenwerken binnen een projectkader waarin tijd en middelen afgebakend zijn om vooropgestelde resultaten te boeken. De juiste vertegenwoordiging van de bondgenoten in een stuurgroep vormt een krachtige projectmotor.

Eén van de redenen waarom het lokale bondgenootschap binnen Vier op een rij zo vlot van start ging, was dat de partners elkaar al kenden in een andere context. Alle betrokken organisaties zijn al jarenlang actief in de regio Antwerpen, waardoor er snel kon worden geschakeld om het kader, de doelstellingen en de aanpak van het project concreet vorm te geven in een actieplan.

Ook op wijkniveau bestonden er al sterke verbindingen: lokale coördinatoren van het Huis van het Kind en medewerkers van Kompanjon kwamen elkaar geregeld tegen in het werkveld. Daarnaast werkten de organisaties ook binnen het Antwerpse sociale beleid al meerdere jaren samen. Kompanjon had bovendien eerder al een vruchtbare

samenwerking opgebouwd met het OC Sociale Inclusie van KdG.

De samenstelling van de stuurgroep verliep daardoor eveneens vlot, al was het even zoeken naar de juiste vertegenwoordigers vanuit elke partnerorganisatie. Dankzij de open en constructieve samenwerking binnen de stuurgroep kwam het project snel op de rails en konden kansen maximaal worden benut. Ook de informatiedoorstroming en besluitvorming binnen de verschillende partnerorganisaties verliepen efficiënt.

Hoe Zeyneba op eigen benen gaat staan

We worden ontvangen door Zeyneba in een net appartement in een nieuw woonblok. De inrichting is smaakvol, het licht ingetogen. Op tafel staat een grote, versgebakken cake en de warme thee geurt uitnodigend. Zeyneba woonde vroeger in een hoge, uitgeleefde woonblok. De lift was er vaak kapot en in de gangen stapelde het afval zich op. “Toch was ik daar veel gelukkiger,” zegt ze. “Ik had goede contacten met de burens: we zorgden voor elkaars kinderen en konden op elkaar rekenen. Hier ziet alles er goed uit, maar ik leef in voortdurend conflict met mijn bovenburen. Er wordt geroddeld en gepest. Mijn kinderen durven hier nauwelijks te bewegen, want meteen krijgen we klachten over lawaai en overlast.”

De zenuwen van Zeyneba staan duidelijk gespannen. Ze lijdt onder de stress en ontwikkelt ook fysieke klachten. Niet alleen de woonsituatie baart haar zorgen. Zeyneba is 45 jaar en staat alleen in voor de opvoeding van Jitu (5) en Adam (13). Er is contact met de vader van de kinderen, maar de dagelijkse zorg rust vooral op haar schouders.

Volgend schooljaar zal Jitu starten in het eerste leerjaar, tenminste als alles goed gaat. Zeyneba woonde onlangs een infosessie bij op school over de Koala-test, die het taalniveau van kleuters in kaart brengt. De ouders kregen voorbeelden van opdrachten en de vraag om thuis te oefenen met kleuren en blokken. “Ik vond dat soms best moeilijk,” zegt Zeyneba. Lynn, de coach van Kompanjon die het gezin al langer volgt, stelt haar gerust: “Het komt wel goed.”

Adam vraagt veel opvolging en zorg. Hij heeft ASS en op school liep het erg moeilijk. De overstap naar het buitengewoon onderwijs hing al een tijd in de lucht en bleek onvermijdelijk. “Ik deed wat ik kon, maar op een bepaald moment werd het me te veel. Ik klopte aan bij het Huis van het Kind hier in Luchtbal en zo kwam ik in contact met Kompanjon. Coach Lynn en studente Lore hebben ons ondersteund. Lynn luisterde naar mijn zorgen. Lore had eindeloos geduld met Adam en samen zochten ze naar manieren om hem langer geconcentreerd te houden. Ze speelden spelletjes en

zochten extra activiteiten in de buurt. Mijn kinderen zijn daardoor sterker geworden.”

De zorgen rond administratie en huisvesting worden opgevolgd door Naomi, die werkt voor 1 Gezin 1 Plan. Ze is er al vaak geweest. Samen maakten ze een gezinsplan. De verschillende diensten werken goed samen, maar de oplossingen zijn niet eenvoudig. “Ik wil opnieuw verhuizen naar een plek die veilig en rustig is voor ons. Naomi helpt me daarbij, maar ik begrijp dat ze niet kan toveren.”

Daarnaast wil Zeyneba werk vinden. Ze doet momenteel vrijwilligerswerk bij het Zorgbedrijf en dat doet ze graag. “Ik doe mijn werk goed, ze zijn tevreden over mij. Ik heb de directeur gevraagd of er geen betaald werk voor mij is. Dat is er wel, maar het uurrooster botst met het busvervoer van Adam. Bovendien weet ik niet hoe ik de schoolvakanties moet overbruggen. Toch moet ik werk vinden,” besluit ze. “Ik volg een traject bij de VDAB, ik heb een opleiding gevolgd en ik heb de taal geleerd. Binnenkort verlies ik mijn werkloosheidsuitkering. Ik weiger naar het OCMW te gaan. Ik wil op eigen benen staan en mijn leven zelf in handen nemen. Ik droom van een toekomst, weg van de hulp. Ik vertrouw erop dat Lynn, Lore en Naomi me verder zullen helpen om mijn eigen weg te kunnen gaan.”

■ **Verhaal van Zeyneba, opgetekend door Katelijne Béatse, Luchtbal, Antwerpen, oktober 2025**

5 Belangrijke inzichten

Naast inspirerende praktijken beschreven in het vorige hoofdstuk, hebben we in Vier op een rij op verschillende niveaus nieuwe inzichten opgedaan en geleerd uit onze ervaringen.

De stem van kinderen en ouders

| Vier op een rij brengt impact in beeld

De waardevolle stem van kinderen en ouders brengt de betekenis van de trajecten in beeld. Dit leert ons dat de relatie tussen cliënt en hulpverlener het fundament vormt. Deze is warm en gelijkwaardig, waardoor groei mogelijk is. Voor kinderen is de combinatie van leren en ontspannen belangrijk om tot goede resultaten te komen. Impactmetingen geven ons ook de mogelijkheid om de aanpak en werking te blijven optimaliseren.

| Vier op een rij werkt versterkend

Ouders geven aan dat ze zijn gegroeid in hun taalvaardigheid en dat de communicatie met de school van hun kinderen verbeterd is. Ze hebben meer inzicht in het schoolstelsel in Vlaanderen en

“Het was ontroerend hoeveel ‘liefdesverklaringen’ de kindjes deden aan het adres van hun Kompanjon: de beste, de liefste, lief en heel lief”

■ Rebecca Thys - KdG

zijn zelfverzekerder in het ondersteunen van hun kinderen op school vlak. Ze ervaren minder stress in hun dagelijkse leven. Deze groei in vertrouwen en vaardigheden heeft een impact op het hele gezin.

Ook de kinderen krijgen meer zelfvertrouwen. Ze benoemen daarnaast de impact van de ondersteuning op hun schoolse prestaties: betere schoolresultaten, weten hoe ze hun schoolwerk moeten aanpakken en rustiger kunnen werken. Bijna alle kinderen zijn beter geworden in lezen.

Voor de studenten ten slotte is de verruiming van de leefwereld een waardevol deel van hun studies. Ze krijgen de kans om kansarmoede en de effecten ervan van binnenuit te ontdekken. De combinatie van praktijk, coaching en het uitgebreide vormingsaanbod maakt van hen sterkere professionals.

| Vier op een rij zet in op inclusie

Kinderen en ouders vinden een betere aansluiting bij school, vrije tijd en de buurt. Er wordt ingezet op netwerkverbreding, toeleiding naar het vrijetijdsaanbod in de wijken en het opbouwen van warme banden met leerkrachten, hulpverleners en studenten. De ondersteuning via Vier op een rij is op maat, breed en nabij. Door aandacht te hebben voor de hele context kunnen er bredere ondersteuningsnoden gesignaleerd worden. Er is een

“Als ik luister naar de verhalen van ouders en kinderen tijdens de impactsessies, dan voel ik dat we daar op onze plek zijn. Hun ervaringen en perspectieven op de trajecten brengen de betekenis van het werk écht in beeld.”

■ Marit De Vroey - KdG

warme toeleiding naar passende hulpverlening en de betrokken hulpverleners stemmen regelmatig met elkaar af.

Van projectwerking naar duurzame verankering

Een vraag die centraal staat is: **Hoe zorg je ervoor dat succesvolle projecten en hun opgebouwde expertise niet verdwijnen, maar structureel ingebed raken in beleid en praktijk?**

Stand van zaken op het einde van de projectfase

Projecten leveren vaak waardevolle kennis, sterke samenwerkingen en innovatieve werkwijzen op en dat was ook het geval voor de partners binnen dit project. De kracht binnen het lokale bondgenoten-netwerk zat ook in het feit dat er voldoende tijd was om te groeien en de opgebouwde expertise binnen de organisaties te verankeren. Voor *Vier op een rij* was er een periode van 30 maanden voorzien. Dit liet de partners toe om een volledige projectcyclus te doorlopen en te zoeken naar verduurzaming van de afspraken rond samenwerking, afstemming en opvolging.

Vier op een rij liet ook toe om de capaciteit en het bereik van *Kompanjon* in Antwerpen uit te breiden. Naast de projectcoördinatie kon er ook geïnvesteerd worden in een uitbreiding van het aanbod naar een vierde Antwerpse wijk, namelijk Linkeroever. Omdat de partners HvhK en iGIP daar reeds actief waren, verliep de opstart en verdere uitvoering heel efficiënt.

Deze kans tot uitbouw van de capaciteit en impact kan jammer genoeg niet verduurzaamd worden omdat noch de Stad Antwerpen noch de huidige Vlaamse minister voor Armoedebestrijding structurele middelen voorziet voor verdere subsidie aan *Kompanjon*. De andere welzijnspartners kunnen terugvallen op de reeds bestaande financiering van hun werking in de vier wijken.

Er blijven uitdagingen

De gezinnen geven aan dat de ondersteuning voor hen vaak te beperkt is in tijd. Ze blijven botsen op structurele drempels binnen het onderwijs en hebben dan ook nood aan een duurzamere ondersteuning. Bij grote gezinnen of gezinnen met complexe hulpvragen is er vaker nood aan intensievere trajecten die verder gaan dan onderwijsondersteuning alleen.

Kansen voor de toekomst

Projectsubsiëring maakt dat succesvolle initiatieven toch geen garantie op continuering hebben. Het samenwerkingsverband heeft ingezet op verankering van de financiering op het lokale niveau. Het stadsbestuur maakte echter de keuze om geen middelen hiervoor te voorzien. Concreet betekent dit dat de werking van *Kompanjon* in de vierde wijk opnieuw wordt opgebouwd.

We kijken echter hoopvol naar de evoluties binnen het Agentschap Opgroeien (minister voor Welzijn). Er wordt gewerkt aan een nieuw beleidskader waarbinnen zowel iGIP als de HvhK een belangrijke rol zullen worden toebedeeld. Ook *Kompanjon* is hierbinnen erkend als werking binnen de Preventieve Gezinsondersteuning (PGO). Indien er in de toekomst ook een financiering komt voor de werking in Antwerpen, dan kan *Kompanjon* in Linkeroever opnieuw actief worden. Het is voorlopig wachten op beslissingen hierover op het Vlaamse niveau.

“In het project *Vier op een rij*, is er een grote mate van maturiteit aanwezig op verschillende niveaus: zo zorgde bijvoorbeeld de ervaring van *Kompanjon* met hun magazine dat zij snel een kader konden aanreiken aan de andere partners om deze inspiratiegids aan te vullen.”

■ Ilse De Naeyer - HvhK

Lokale bondgenoten als voorbeeld van samenwerking

*Martine Moens is verbonden aan het Netwerk tegen Armoede en volgt sinds 2024 als projectcoördinator alle lokale bondgenoten op. Er werden door de toenmalige minister Dalle, verantwoordelijk voor armoedebestrijding, 48 lokale bondgenotennetwerk tegen Kinderarmoede [1.1] goedgekeurd. Martine zorgt ervoor dat de ervaringen en de kennis die er door die bondgenoten worden opgedaan, ruimer gedeeld en verspreid worden. Ze organiseerde hiervoor regionale netwerkmomenten. De kennis wordt ook gebundeld in een “inspiratiegids”, er is een website X[2.1] en er komt een studiedag om de conclusies uit het traject te bundelen en voor te leggen aan beleidsmakers en andere organisaties die de strijd tegen gezinsarmoede willen aangaan. Martine volgt vanuit deze rol ook een aantal stuurgroepen van lokale bondgenoten op. Zo zetelt ze ook in de stuurgroep van ‘Vier op een rij’ en leerde ze de partners: Huizen van het kind, iGezin iPlan Antwerpen, *Kompanjon* en de KdG Research goed kennen. Martine is dus goed geplaatst om een aantal conclusies over ‘Vier op een rij’ te formuleren.*

- » De verschillende partners zijn er goed in geslaagd om te blijven focussen op de doelen van het project. Er ontstond een dynamische samenwerking tussen de organisaties waarbij de neuzen in dezelfde richting staan.
- » Het samenspel tussen praktijk en onderzoek valt op in dit project. De methodieken die werden ontwikkeld om de “stem van kinderen” aan bod te laten komen is een absolute meerwaarde van het project.

“Vier op een rij heeft het DNA van lokale bondgenoten perfect in praktijk weten te brengen. De bondgenoten hebben alles in huis om duurzaam te blijven samenwerken”

- » Een uitdaging voor de toekomst is om de scholen meer te betrekken als actieve partner bij het opvolgen van een gezin. Door explicieter de brug te slaan met de school, kunnen er extra kansen ontstaan voor kinderen.
- » Voor de studenten biedt dit model een échte leerkans. Er wordt heel vaak gesproken over studenten die meer moeten afweten van armoede, maar door dit traject te volgen, blijft dit geen theorie.

Ondersteunend beleid

Als sluitstuk werpen we de vraag op hoe de ervaringen en kennis die zijn opgebouwd binnen dit lokale bondgenoten-netwerk een structurele plek kunnen vinden binnen het welzijnswerk. Deze succesvolle werking heeft het potentieel om stadsbreed te worden uitgerold. Maar ook voor andere steden en gemeenten is er inspiratie te halen.

Om de inzichten van dit project te verankeren en uit te breiden, is ondersteunend beleid noodzakelijk waarin duurzame financiering, slimme combinaties van subsidiestromen én mechanismen om initiatieven na positieve evaluatie verder te zetten, een plek hebben. Hierbij hebben zowel de lokale als de Vlaamse overheid een rol te spelen. We formuleren een aantal aanbevelingen richting het beleid.

Veranker effectieve praktijken

Projectsubsidies bieden ruimte voor innovatie, maar garanderen zelden continuïteit. Praktijken die hun meerwaarde aantonen via positieve evaluaties, verdienen de kans om door te stromen naar structurele financiering. Lokale besturen kunnen hierin een belangrijke regierol opnemen door kwaliteitsvolle initiatieven te integreren in lokaal jeugd-, sociaal- en preventief armoedebeleid, en deze verder op te schalen en duurzaam in te bedden, in samenwerking en cofinanciering met de Vlaamse overheid.

Doorbreek verkokering via geïntegreerd beleid

De uitdagingen waarmee kinderen, jongeren en gezinnen geconfronteerd worden, overschrijden beleidsdomeinen. Vlaamse en lokale overheden kunnen sterker inzetten op transversale beleidskaders die onderwijs, jeugd, welzijn en

armoedebestrijding met elkaar verbinden. Een betere afstemming van regelgeving, doelstellingen en financiering is noodzakelijk om geïntegreerde gezinsondersteuning mogelijk te maken op een effectieve en efficiënte manier.

Veranker preventieve gezinsondersteuning

Outreaching en preventief werken vertrekt vanuit nabijheid, vertrouwen en continuïteit. Het verlaagt drempels naar ondersteuning en voorkomt dat problemen escaleren. Deze impactvolle en kostenefficiënte manier van werken verdient een volwaardig en duurzaam financieringskader, gekoppeld aan Vlaamse erkenning en duidelijke kwaliteitscriteria.

Verlaag drempels tot participatie

Mensen in kwetsbare situaties botsen vaak op financiële, praktische en administratieve drempels. Vereenvoudig daarom financiële tegemoetkomingen

en zet verder in op automatische rechtentoekening. Investeer daarnaast in een toegankelijk vrijetijdsaanbod en in actieve toeleiding van gezinnen naar bestaande initiatieven.

Erken ouders als volwaardige partners

Een sterke gezinsgerichte aanpak vraagt dat ouders niet louter als doelgroep, maar als actieve partners worden benaderd. Zet in op laagdrempelige ondersteuning en toegangspunten zoals HvhK en IGP, waarin gezinnen mee richting geven aan de hulp en ondersteuning die zij ontvangen. Ondersteun empowerment-gerichte initiatieven voor ouders, met focus op gezinnen in kwetsbare situaties.

Faciliteer flexibele en langdurige trajecten

Kinderen, jongeren en gezinnen met complexe ondersteuningsnoden hebben baat bij begeleiding die tijd, flexibiliteit en continuïteit biedt. Voorzie beleidskaders die organisaties ruimte geven om trajecten op maat gefaseerd op te starten, aan te passen en af te bouwen volgens de noden van gezinnen. Vermijd rigide tijdslijnen die duurzame ondersteuning in de weg staan.

Veranker praktijkgericht leren in het hoger onderwijs

Community Service Learning biedt kansen om maatschappelijke betrokkenheid, praktijkervaring en onderzoek structureel te verbinden. Integreer deze methodiek duurzaam in opleidingskaders van het hoger onderwijs en stimuleer langdurige partnerschappen met het werkveld. Voorzie hiervoor voldoende financiering, zowel voor onderwijsinstellingen als voor middenveldorganisaties.

Maak impactmeting een hefboom voor beleid

Impactmeting mag geen louter administratieve oefening zijn, maar moet bijdragen aan kwaliteitsverbetering en beleidsontwikkeling. Stimuleer lerende netwerken en kennisdeling zodat organisaties systematisch kunnen evalueren en bijsturen. Betrek kinderen, jongeren en ouders actief in impactmetingen en ontwikkel gedeelde kwaliteitskaders die richting geven aan verdere opschaling en verduurzaming.

Hoe *Jaweed* opnieuw zijn weg vond

Vader Jaweed verwelkomt me met een brede glimlach, ik werd duidelijk verwacht. We staan meteen in een wat kaal ogende woonkamer. Het gezin is recent verhuisd naar dit ruimere huis op Linkeroever. In de gang staan twee bakken fruit, verpakte frisdrank, een grote fles zonnebloemolie en een pak kattenvoer. "Ik hou niet zo van katten, maar de kinderen zijn er dol op", zegt Jaweed een beetje verontschuldigend.

Ik krijg een glas water en zonder veel omhaal begint Jaweed te vertellen. Anderhalf jaar geleden ging het gezin door een heel moeilijke periode. Zijn vrouw is op een tragische manier verongelukt en van de ene dag op de andere stond Jaweed alleen in voor het huishouden en de opvoeding van drie opgroeiende kinderen. Zorgen, administratieve rompslomp en geleidelijk aan ook schulden groeiden gestaag aan.

Jaweed zag in dat de situatie moest veranderen. Hij ging met zijn vragen naar het Huis van het Kind in de wijk. Zijn eerste zorgen gingen uit naar zijn kinderen en hun schooltaken. Zo kwam hij in contact met Kompanjon en leerde hij coach Lynn kennen en later studente Mariza. Elke week opnieuw maakte ze met de kinderen huiswerk en speelden ze samen spelletjes. Ze stuurde soms ook een bericht naar de leerkracht en ging mee naar het oudercontact.

Mariza had veel begrip voor het verdriet van de kinderen en deed yoga met hen om rust en ontspanning te brengen. De hulp had effect. Dat zag niet alleen de vader, ook de leerkrachten merkten een verandering op bij de kinderen. "Dat is 100% zeker", zegt Jaweed. De kinderen

hielden van Mariza, nog altijd trouwens. Telkens als we in het centrum van de stad zijn, willen ze een ommetje maken langs de Oude Beurs en de koffiebar Caffe Mundi. Die plek heet nu voor het gezin 'de straat van Mariza'.

Naast Kompanjon kreeg Jaweed ook hulp van "1 Gezin 1 Plan". Ook dat maakte een groot verschil voor het gezin. De stapel papieren en facturen werd weggewerkt. Jaweed kreeg weer grip op zijn leven. Zo gaat hij regelmatig lopen met een groepje buurtbewoners die elkaar hebben gevonden via het Huis van het Kind. Hij neemt ook een deel van het vervoer op zich als er korfbal gespeeld wordt op verplaatsing. Het gezin heeft ook heel erg genoten van het Kompanjonfeest en met de geschenkbonnen 'pakje van mijn hartje' zijn ze met z'n allen naar de film gegaan. Sinds enkele maanden breien de kinderen op woensdag in het buurtcentrum. "Ze zijn daar de jongste bezoekers", lacht Jaweed, "maar het is leuk. Ze leren van de oudere mensen en omgekeerd brengen mijn kinderen leven in het centrum".

Jaweed durft nu weer te dromen van een mooie toekomst voor zijn kinderen. "Het gaat me er niet om dat ze later veel geld verdienen. Voor mij is het belangrijk dat ze kiezen voor wat ze zelf leuk vinden. Ik zal ze daar volledig in steunen." Jaweed besluit zijn verhaal met een eenvoudige zin: 'Ik ben echt content over de hulp die ik gekregen heb. Mijn deur staat altijd open voor iedereen die iets voor mijn gezin heeft gedaan'.

■ *Verhaal van Jaweed opgetekend door Katelijne Béatse - Antwerpen, Linkeroever - 17 oktober 2025*

6 Goede projecten bouw je niet alleen

Wie heeft het spel *Vier op een rij* nu niet gespeeld als kind met broers of zussen of met vrienden? Of met een volwassen tegenstander: één van je ouders, een tante of peter? Dit simpel spel speel je met twee partijen; rode en gele jetons schuiven in een rooster. Toch vraagt het spel alertheid, doorzettingsvermogen en strategie. Het kan best spannend worden. Wie scoort het snelste vier gelijke jetons op een rij? En dan de ontlading: Yes!

Ook in het bondgenoten-netwerk Vier op een rij scoorden we met vier betrokken organisaties, in vier verschillende wijken. We leerden elkaar kennen en leerden samenwerken, elk vanuit de eigen expertise en invalshoek. Voor de maatschappelijk kwetsbare gezinnen die dankzij deze samenwerking betere, snellere of aangepaste hulp kregen, leverde dit ook een luide Yes! op. Daar zijn we ontzettend trots op!

Een speciaal woord van dank aan Lynn Vereecken als projectcoördinator en Tille Van Horenbeeck als haar compagnon de route.

Dank aan Katelijne Béatse voor het schrijven van de doorleefde verhalen.

Dank aan Ilse De Naeyer die vanuit haar beleidswerk bij de Huizen van het Kind Antwerpen steeds het ruimere plaatje bleef bewaken en bleef zoeken naar mogelijkheden om dit project duurzaam te verankeren.

Dank aan Mariem Chaoui die steeds alert bleef voor het zoeken naar nieuwe kansen tot samenwerking.

Dank aan Marit De Vroey en Rebecca Thys voor het samen zoeken, de creativiteit in denken en het degelijke werk waarbij praktijk en onderzoek in onze impactmeting elkaar vonden.

Dank aan Martine Moens voor de opbouwende feedback en ondersteuning van ons lokaal Bondgenoten-netwerk.

Dank aan de voormalige Vlaamse minister voor armoedebestrijding, Benjamin Dalle, om dit project mogelijk te maken.

En last but not least: dank aan alle kinderen, ouders, studenten en coaches met wie we dit project samen konden vormgeven!

Vier op een rij is een samenwerking tussen vier partners, in vier Antwerpse wijken. Door het intensief samenwerken tussen de verschillende actoren, realiseerden we een meerwaarde voor de betrokken gezinnen. Kennisuitwisseling, doorverwijzen, afstemmen en samenwerken blijken geen loze begrippen, maar leiden tot effectieve en gepaste hulpverlening. Want als we als alle partners op één rij staan bereiken we de meeste impact voor kwetsbare gezinnen.

Colofon

Deze INSPIRATIEGIDS 2026 is het sluitstuk van het project **Vier op een rij**.

Met deze publicatie willen we beleid en organisaties inspireren en de resultaten van dit project vasthouden. De digitale versie van deze gids is te vinden op:

<https://www.kompanjon.be/publicaties/>

Redactie: Katelijne Béatse, Lynn Vereecken, Tille Van Horenbeeck

Inhoudelijke bijdragen: Marit De Vroey, Rebecca Thys, Koen De Mesmaeker, Ilse De Naeyer, Mariem Chaoui

Hulplijnen: Lore Van Praag, Christel De Neef

Vormgeving: Geert Roels

Verantwoordelijke Uitgever: Vincent Meerschaert

Foto's: Robert Pieters, Natan De Maertelaere, Katelijne Béatse, Lynn Vereecken, Tille Van Horenbeeck

